

IKL KLEURT LIMBURG GROEN

Jaarprogramma - Gemeente Voerendaal

7 april 2020

IKL

Colofon

Samenwerkingspartner

Gemeente Voerendaal
Postbus 23000
6367 ED Voerendaal
www.voerendaal.nl

Contactpersonen

Dhr. T. Sijstermans
Tom.sijstermans@voerendaal.nl
06-31 92 92 20

Dhr. D. Vanhommerig
d.vanhommerig@ikl-limburg.nl
06-13 88 60 15

Dossiergegevens

Projectnummer	54-2020-GP-001
Titel	IKL kleurt Limburg groen
Document	Projectvoorstellen vanuit IKL - Gemeente Voerendaal
Status	Concept
Versie	7 april 2020
Opsteller	Dion Vanhommerig

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
2.	Ons werk.....	5
2.1.	Coördinatie.....	5
2.2.	Rol en team IKL.....	5
2.3.	Communicatie.....	6
2.4.	Samenwerking tussen de gemeente, IKL en partners.....	7
3.	Landschap.....	7
3.1.	Hoogstambrigade.....	7
3.2.	Hakhoutbrigade.....	7
3.3.	Adoptieproject.....	9
3.4.	Meer groen in mijn voortuin.....	9
3.5.	Aanplantregeling.....	10
4.	Soorten.....	11
4.1.	Inleiding.....	11
4.2.	Netwerken.....	11
4.2.1.	Vroedmeesterpad.....	11
4.2.2.	Maatregelen voor de vroedmeesterpad project 17:.....	12
4.3.	Kalkgraslanden Sevensprungh en groeve Craubeek.....	14
4.4.	Steenuilkasten.....	14
4.5.	Klachtenafhandeling vleermuizen en steenmarters.....	14
5.	Cultuurhistorie.....	16
5.1.	Kalkovens gemeente Voerendaal.....	16
6.	Financiering.....	17
6.1.	Cofinanciering.....	17
6.2.	Budget gemeente Voerendaal.....	17

1. Inleiding

Bij IKL werken we uit liefde voor het landschap. Al ruim 37 jaar zet IKL zich met hart en ziel in voor het behoud en ontwikkeling van het landschap van Limburg. Voor de landschapselementen die ons Limburgse land eigen maken, haar gezond en leefbaar houden. Hierbij bewegen we mee in de uitdagingen van vandaag en werken toe naar een groen Limburg.

Uitdagingen die gaan over duurzaamheid. Over leefbaarheid en gezondheid. Bij IKL werken we samen om die kleine landschapselementen in stand te houden. Met bewoners, ondernemers en liefhebbers. We geven elkaar en het landschap de aandacht die het verdient. En al die kleine inspanningen maken het Limburgs landschap groots.

IKL is uitvoerder, initiator, projectontwikkelaar, opleider en hoeder. Maar bovenal vervult ze een schakelfunctie. IKL weet hoe je een wilg moet knotten, maar ook hoe je de regie moet voeren over een project, hoe de subsidiestromen lopen en is op de hoogte van de hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen. IKL weet de juiste verbanden te leggen en kent het Limburgse bestuurlijke landschap.

De gemeenten, provincie Limburg en uiteraard de Limburgers zijn bij ons werk onmisbare partners. Zij stellen ons in staat om te werken aan een groener Limburg. Ieder jaar worden afspraken gemaakt met de gemeente over de accenten binnen het jaarprogramma zodat ons werk relevant is voor de gemeente en haar inwoners.

Ook in 2020 gaan wij samen met de gemeente Voerendaal en haar inwoners aan de slag om Limburg weer een stukje groener te kleuren. Dit programma is opgesteld aan de hand van de project ideeën van werkgroep Natuur, Landschap en Water en vragen vanuit de burger aan Stichting IKL.

2. Ons werk

Bij ons werk in het behoud en de ontwikkeling van het Limburgse landschap willen wij de Limburgers zoveel mogelijk een rol geven. Het landschap leent zich bij uitstek om mensen uit te dagen aan het werk te gaan. IKL gebruikt daarvoor een breed scala aan werkvormen en aanpakken. Participatie vormt de rode draad door ons werk.

Activiteiten als werkdagen, instructies, cursussen en ontwerpbijeenkomsten kunnen dienen als ontmoetingsplek waarbij (nieuwe) groepen (op nieuwe manieren) samenwerken. Door vrijwilligers bij een werkdag met jongeren te vragen, betrekken we mensen uit de omgeving. Het werken aan eigen uitdagingen zorgt in groepen voor nieuwe energie. Met deze gedachte in het achterhoofd organiseert IKL een breed scala aan activiteiten waarbij de deelnemers elk vanuit hun eigen rol een bijdrage leveren.

De stichting werkt naar gemeentelijke programma's toe waarbij er een vrijwilligersnetwerk is dat zich inzet voor landschap, biodiversiteit en erfgoed. Jaarlijks wordt minstens één nieuw vrijwilligersproject of participatieproject naar voren gehaald. Zo willen we blijvend nieuwe mensen aanspreken. We stimuleren bestaande groepen naar meer zelfstandigheid en werven voor scholen op termijn een lokale groep mentoren. Daarbij proberen we een zo groot aantal deelnemers voor het landschap aan te spreken.

De maatschappij verandert en daarmee veranderen vrijwilligerswerk en de manier waarop inwoners participeren. Dit maakt dat organisaties steeds mee moeten bewegen op deze verandering en tegelijkertijd ook oog moeten hebben voor de eigen waarde van het landschap.

Dit voorstel bevat een overzicht van activiteiten waarin we zoveel als mogelijk bovenstaand proces op gang willen brengen. In samenwerking met de gemeente en de deelnemers zoeken we elk jaar naar vernieuwing. Dit om voortdurend nieuwe dynamiek en mensen tegen te komen.

2.1. Coördinatie

5

Om onze werkzaamheden buiten in goede banen te leiden moeten wij ook binnen op ons kantoor het nodige organiseren. IKL coördineert dit programma. Dit betekent dat wij schakelen met lokale partijen, initiatiefnemers van projecten, de gemeente, andere belanghebbenden en potentiële financiers. Wij hebben hierbij een centrale ondersteunings-, stimulerings- en coördinatierol. De kosten voor coördinatie zijn per individueel project berekend en opgenomen in de totaalprijs van het project.

2.2. Rol en team IKL

Bij IKL werken ruim 20 mensen die zich inspinnen voor het landschap. Het team bestaat uit ontwerpers die in staat zijn een idee op creatieve wijze te koppelen aan wensen en kansen vanuit andere werkvelden, ecologen met zeer specifieke kennis van natuurbeleid tot soort specifieke inrichtings- en beheermaatregelen. Uitvoerders die uitvoeringswerkzaamheden begeleiden en zorgen dat de gewenste kwaliteit in het veld geleverd wordt, instructeurs die groepen begeleiden en vrijwilligers koppelen aan werk en daarmee zorgen voor de juiste landschapsbeleving. Natuurlijk worden de projecten en programma's geleid door projectleiders. Stuk voor stuk praktische mensen die de slag van idee naar uitvoering snel kunnen maken. Het team voor uw gemeente bestaat uit de volgende personen met elk hun specifieke taak:

Gemeentelijk projectleider: uw eerste aanspreekpunt voor wat betreft de organisatie en financiering van de samenwerking tussen de gemeente en IKL. Daarmee tevens eerste aanspreekpunt voor de gemeente en lokale partijen, voor wat betreft de leiding en dagelijkse uitvoering van dit programma. De gemeentelijk projectleider is het scharnierpunt tussen partijen en vertaalt het programma, wensen en ambities naar de praktijk.

Instructeur buitenactiviteiten: organiseert en begeleidt werkdagen en andere fysieke buitenactiviteiten.

Onze medewerkers werken zo veel mogelijk aan integrale doelen. Evenwel is sprake van diverse taakvelden / specialismen, die hiernavolgend zijn aangegeven.

Naam	Rol / specialisme
Dion Vanhommerig	Gemeentelijk projectleider
Hermie van Es	Erfbeplantingen, hoogstamboomgaarden
Piet Oudejans	Soortenbescherming
Frans Blezer / Hanneke Derhaag	Fondsenwerving
Jan Kluskens	Burgerparticipatie en vermaatschappelijking
Mark Luijten	Landschapsbeheer
Sandra van den Beuken	Ontwerp
Esmée Eussen	Communicatie
Robert Gilissen	Instructeur buitenactiviteiten voor gemeenten in Zuid-Limburg

2.3. Communicatie

Wij dragen het belang van het landschap en de betrokkenheid van burgers actief uit. Dat is nodig voor het verwerven van draagvlak, het ophalen van nieuwe initiatieven, steun bij de lokale politiek, bij plaatselijke organisaties en bij zoveel mogelijk inwoners binnen de gemeente. Daarnaast is communicatie een belangrijk middel om kennis te delen en te verspreiden.

Om voorgenoemde doelen te bereiken worden gedurende het jaar diverse voorlichtings- en communicatieactiviteiten gepland. Onze ervaring is dat deze gewoonlijk de nodige publiciteit opleveren, zowel via traditionele als via sociale media.

We zetten sterk in op activiteiten als de Natuurwerkdag, NL doet en de Beleefweek, hiermee helpen we vrijwilligers, gemeenten en ook onszelf aan meer aandacht voor onze activiteiten. Via onze website kunnen alle Limburgs bij ons terecht voor kennisuitwisseling (buiten kennis), voor aanmelden van en bij activiteiten en gereedschap uitleen (buitenkracht) en voor diverse regelingen (buiten kans).

Ook kunnen wij via onze periodieke nieuwsbrief aandacht schenken aan activiteiten en projecten in uw gemeente. Onze nieuwsbrief heeft ruim 5.000 abonnees en dit aantal groeit nog steeds. Kennis en informatie per onderwerp, thema of project verspreiden wij eveneens via factsheets en folders.

Naast de algemene kosten voor coördinatie, schrijven en diverse regel zaken, nemen we ook kosten op voor onderhoud van ons systeem: de gemeentelijk website met daarop alle projecten en voor de gemeentelijke regelingen. Hieronder vallen allerlei regelingen én we steken in op een gemeentelijke site met daarop een kaart met al ons werk + regelingen + nieuws etc.

2.4. Samenwerking tussen de gemeente, IKL en partners

Voorop staat dat wij samen met u resultaat willen bereiken. Of wij dit nu doen via onderhavig programma, via projecten of via een combinatie van beiden, is van ondergeschikt belang.

Uitgangspunt blijft dat wij uw investering in landschap, leefomgeving en mensen inzetten als vliegwielen. Daarbij willen wij een multiplier bereiken op zowel inhoud (meervoudige doelrealisatie), proces (maatschappelijke betrokkenheid en rendement) als ook op financieel vlak.

In de volgende hoofdstukken worden onze projecten per thema verder uitgewerkt.

3. Landschap

Aan de hand van de projectideeën van de lokale werkgroep Natuur Landschap en Water is gekeken op welke manier IKL een bijdrage kan leveren aan deze projecten.

3.1. Hoogstambrigade

In 2017 werd een nieuwe hoogstambrigade opgericht. In een brigade snoeien groepen eigenaren samen bij elkaar de boomgaarden. IKL helpt de lokale hoogstambrigade bij het snoeien van hun boomgaarden, via de uitleen van goed gereedschap en in het veld met advies.

In Voerendaal doen drie eigenaren mee aan de brigade, bij één eigenaar gaan we dit jaar met de hoogstambrigade snoeien, deze snoei ochtend zal plaatsvinden op 7 maart 2020. Iedereen die interesse heeft in het snoeien van hoogstamfruitbomen is van harte welkom op deze dag. Snoeikennis of -ervaring is geen vereiste, deze wordt onderling opgedaan en gedeeld.

Planning

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec

Totale kosten: € 1.366

Financiering vanuit gemeente budget: € 850

3.2. Hakhoutbrigade

Met de hakhoutdagen wil IKL nieuwe mensen winnen voor landschapsonderhoud. Deze deelnemers komen aanvankelijk voor het karretje kachelhout dat ze mogen oogsten maar blijken later meer en meer te komen voor de fijne buitendag. IKL begeleidt nagenoeg alle hakhoutdagen en kan dit blijven doen maar wil in de toekomst daar waar mogelijk ook proberen deze groepen meer zelfstandig te laten werken. Hierdoor creëren we een meer divers werkpalet.

Project 33: Opschonen van de oude loop van De Sprung

Samen met een groep vrijwilligers van de hakhoutbrigade gaan we aan de slag om de loop van de Sprung weer zichtbaar te maken.

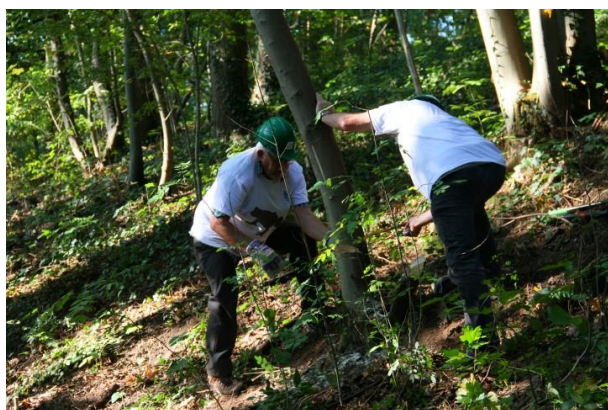
Naast het zichtbaar maken van de oude loop van De Sprung willen lokale vrijwilligers graag mensen informeren rondom deze verdwenen loop. Dit kan door middel van een informatiebord. Lokale vrijwilligers leveren de content voor het informatiebord.

Planning

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec

Totale kosten werkdag en informatiebord € 3366

Financiering vanuit gemeente budget: € 2850

3.3. Adoptieproject

Project 2: Handhaving van graften en “schuine hellingen” bijplanten /inplanten. Beheer Inrichting en Onderhoud van graften. In Ransdaal zal op de nationale boomfeestdag een graft ingeplant worden, dit in combinatie met lokale vrijwilligers en de basisschool van Ransdaal. Deze dag wordt begeleidt door IKL. IKL zal advies geven omtrent het plantmateriaal, het plantmateriaal wordt separaat gefactureerd.

Planning

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec

Totale kosten: € 1.366

Financiering vanuit gemeente budget: € 850

3.4. Meer groen in mijn voortuin

De gemeente Voerendaal zet in op ontstening en vergroening van voortuinen en het bevorderen van de biodiversiteit. Dit onder de naam “Meer groen in mijn voortuin”. Samen met IBA Parkstad en IKL willen we actief werken aan het creëren van bewustwording rondom versteende voortuinen vol tegels, grind en alle gevolgen die dit met zich meeneemt: waterproblematiek, hitte stress en het gebrek aan groen voor mens en dier.

Voortuinen in de gemeente Voerendaal worden een groene verbinding richting het buitengebied. Deze groene verbinding draagt bij aan een duurzame leefomgeving voor mens en dier. Biodiversiteit en het reduceren van CO2 begint immers in de eigen voortuin!

Onder het motto van Meer groen in mijn voortuin kunnen bewoners stenen of grind verwijderen en groen aanplanten. De bewoners wordt een inheems bij- en vlindervriendelijk plantsoen aangeboden met 75% korting om daarmee hun voortuinen groener en bloemrijker te maken.

Gemeente Voerendaal, IBA Parkstad en IKL gaan actief aan de slag met bewoners die zich aanmelden voor het project “Meer groen in mijn voortuin”. Samen met bewoners gaat IKL inventariseren en adviseren op welke manier de voortuinen aangeplant worden. Vervolgens gaan de bewoners zelf aan de slag met het aanplanten van de voortuin en zal IKL een eindopname doen. Hiermee willen we de kernen van de gemeente Voerendaal niet alleen nu maar ook voor de toekomst verduurzamen.

Planning

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec

Eigen bijdrage bewoners € 3.083

Gemeentelijke bijdrage: € 4.625

IBA parkstad bijdrage: € 4.625

Totale kosten: € 12.333

Voor ongeveer 35 voortuinen inclusief volledige begeleiding vanuit IKL.

3.5. Aanplantregeling

Belangrijk onderdeel van het IKL jaarprogramma is de plantregeling voor hoogstambomen en hagen. Vanwege de waterproblematiek willen we deze ook oprekken naar graften, houtsingels en struweelhagen. Via de aanplantregeling kunnen perceeleigenaren goedkoop plantsoen en materialen aanschaffen. In het najaar wordt een afhaalmoment ingepland waarna de eigenaren zelf moeten aanplanten. Samen met de gemeente maken we een aantrekkelijke regeling die alleen van toepassing is in door de gemeente aangewezen gebieden of zones. Voorwaarden kunnen bijvoorbeeld zijn dat hoogstamboomgaarden alleen rond de dorpskernen aangeplant mogen worden, niet op de plateaus, of dat landschappelijke aanplant alleen toegepast wordt op hellingen waar waterproblematiek speelt. Via een nieuwe regelingensite van IKL kunnen regelingen per gemeente op maat gemaakt worden.

Planning

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
werving												
aanplant												

Totale kosten: € 6.250

Financiering vanuit gemeente budget: € 5.000

Voor ongeveer 50 hoogstambomen of hagen, inclusief volledige begeleiding vanuit IKL.

4. Soorten

4.1. Inleiding

IKL zet zich in voor het ontwikkelen van leefgebied van soorten. Met het soortenprogramma richten wij ons op de soorten die voor Limburg en Nederland heel bijzonder zijn. Sommige soorten komen alleen nog maar in Limburg voor! Daarom proberen we de mensen in Limburg kennis te laten maken met de soorten en het enthousiasme voor deze soorten te verhogen zodat ze zich realiseren in wat voor bijzonder gebied we eigenlijk wonen. Daarbij zetten we het enthousiasme om in het samen met de bewoners van Limburg ontwikkelen van het leefgebied voor die speciale soorten waardoor we ook het typische Limburgse landschap verbeteren. Het gaat namelijk veelal om singels, bosranden, houtwallen, poelen e.d. die het Limburgse landschap zo mooi maken.

In de Natuurvisie Limburg 2016 (vastgesteld op 10 februari 2017) zijn 'biologische diversiteit' en 'vermaatschappelijking' sleutelbegrippen. Stichting IKL heeft ruime ervaring met projecten ter bevordering van de biodiversiteit en met vermaatschappelijking van natuur- en landschapsbeheer.

Stichting IKL streeft naar integrale landschapszorg. Het verbeteren van leefgebieden van (bedreigde) inheemse planten- en diersoorten krijgt hierin veel aandacht. In het cultuurlandschap kunnen plaatselijk zeer bijzondere en zeldzame of bedreigde planten voorkomen. Het in stand houden en verbeteren van deze leefgebieden vereist dan inrichtings- en onderhoudswerk op maat. Projecten in dit werkveld zorgen voor een levend landschap voor de toekomst.

4.2. Netwerken

Netwerken of platforms zijn een uitstekende manier om lokale kennis in de gemeente en wetenschappelijke kennis van soorten bij elkaar te brengen. Daarnaast brengen we personen op het platform samen met enthousiastelingen voor de soorten en terreineigenaren die graag iets voor de natuur en de soorten willen doen. IKL heeft soortennetwerken opgericht voor de knoflookpad, geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad, slaapmuizen, vliegend hert, amfibieëntrek, vleermuizen in het kader van de klachtenafhandeling en de patrijs. De klachtenafhandeling door vleermuisvrijwilligers en coördineren van de amfibieëntrek vindt uiteraard ook plaats.

11

4.2.1. Vroedmeesterpad

Een sprekend voorbeeld van vermaatschappelijking van natuur is het Platform Geelbuikvuurpad en Vroedmeesterpad. Beide paddensoorten zijn in Nederland sterk bedreigd en de natuurlijke verspreiding is beperkt tot het Limburgse Heuvelland. Omdat beide soorten ook op Europees niveau bedreigd zijn, zijn ze opgenomen op de Habitatrichtlijn. Om tot een betere afstemming van het beheer en een goede uitwisseling van ervaringen te komen, is dit platform in 2000 op initiatief van de provincie Limburg opgericht. Tegenwoordig bestaat dit netwerk uit ongeveer 60 vrijwilligers en professionals die kennis en kunde met elkaar uitwisselen, monitoring uitvoeren en wenselijke beheermaatregelen formuleren en uitvoeren. Zitting in het Platform hebben de stichting RAVON (Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland), bureau Natuurbalans-Limes Divergens, de stichting IKL-Limburg, Natuurrijk Limburg, alle terreinbeherende instanties (TBO's: vereniging Natuurmonumenten, Limburgs Landschap en Staatsbosbeheer), lokale natuurverenigingen, gemeenten, de provincie Limburg, Belgische partners zoals Natuurpunt en het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, en in Duitsland de Naturschutz Bund Aachen en vele bewoners en grondeigenaren uit de kernen van de leefgebieden van beide paddensoorten. Vanuit de overleggen werden de nieuwste inzichten vertaald naar herstelmaatregelen van de leefgebieden. De betaling voor de uitvoering werd gezocht binnen projecten van de provincie, gemeenten, de landelijke overheid en ook binnen Europa. Met dit jaarprogramma geven we een vervolg aan het succesvolle netwerk, met een duidelijke verbreding en vermaatschappelijking. Op die manier willen we

de paddensoorten behouden voor Nederland en als voorbeeld dienen voor de Euregio, het aangrenzende België en Duitsland.

Planning netwerk geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Platformbijeenkomst (2)											27	
Monitoring												
workshops (3)												
Excursies (2)												
Werkdagen (2)												

Een datum wordt gepland binnen de groen aangegeven maanden.

Totale kosten netwerk geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad

Totale kosten: € 4.915

Financiering vanuit gemeente budget: € 1.600

4.2.2. Maatregelen voor de vroedmeesterpad project 17:

De beoogde aanleg van de poelen in de gemeente Voerendaal hebben tot doel de aanwezige populatie vroedmeesterpadden te versterken en verbindingen te realiseren met deelpopulaties van deze kwetsbare amfibieënsoort in de nabije omgeving. Door de aanleg van een corridor aan nieuwe poelen bestaat de mogelijkheid dat de soort zich in de toekomst weer kan vestigen in met name westelijke richting van Voerendaal waar in het verleden door verlies aan geschikt voortplantingswater de vroedmeesterpad is verdwenen. Een bestaande poel aan de Daelsweg dient nodig opgeschoond te worden.

De drie nieuwe aan te leggen poelen zijn een eerste aanzet tot realisatie van dit plan en zijn gesitueerd in een extensief gebruikt agrarisch cultuurlandschap met daarin kruidenrijk grasland, heggen, steilrandjes, en holle wegen (zie ook bijgaande luchtfoto's figuur 1 en 2). Deze elementen maken onderdeel uit van het landbiotoop van vroedmeesterpadden.

De diameter van de poelen bedraagt circa 7 meter. De diepte is 80 centimeter. De taludverhouding aan de noordzijde is 1 : 4 en aan de overige zijden 1 : 3. Hierdoor kan het voortplantingswater snel opwarmen, hetgeen gunstig is voor de ontwikkeling van de larven. De poelen worden voorzien van een betonnen afdichting met glasfiber van 15 centimeter dikte die wordt aangebracht op een EPDM folie van 1 millimeter dikte. De afdichting is nodig, omdat het grondwater te diep zit om de poel te voeden. De vrijkomende grond wordt niet afgevoerd, maar wordt uitgevlakt op het perceel verspreid in een laag niet dikker dan 20 cm.

Bestaande poelen ●
Nieuwe poellocatie ●

Figuur 2 Kunderberg/Bergseweg

Bestaande poelen ●
Opschonen bestaande poellocatie ●

Figuur 2 Daelsweg

Doordat we een subsidie hebben ontvangen van fondsen waaronder het Elisabeth Strouven Fonds kunnen we de kosten voor de gemeente substantieel verder terugbrengen.

Planning

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec

Bij droog weer en als het mogelijk is vanuit de Wet natuurbescherming

Kosten (poelen en muren)

Totale kosten: € 25.263

Gemeentelijke bijdrage: € 7500

4.3. Kalkgraslanden Sevensprungh en groeve Craubeek

Door IKL wordt een tweetal droge schrale graslandjes, die eigendom zijn van WML, gemaaid. Op de terreinen, die zijn gelegen nabij Craubeek, komen zeer bijzondere plantensoorten voor waaronder Kleine steentijm en Tenger veldmuur. Hier en daar zullen wat ruigtevegetatie en enkele struikjes gehandhaafd worden om als schuilgelegenheid en voedselbron te kunnen fungeren voor onder meer levendbarende hagedissen en insectensoorten. De maatregelen worden gefinancierd buiten het jaarprogramma om.

Kosten kalkgraslanden Sevensprungh

Totale kosten: € 2.000,-

Gemeentelijke bijdrage: € 0,-

14

4.4. Steenuilkasten

In het programma van dit jaar is de verspreiding van steenuilkasten opgenomen. Hiervoor worden tegen een gereduceerd tarief verblijfplaatsen voor steenuilen aangeboden. Door de inrichting van het project en de onzekerheid hoeveel er per gemeente geplaatst worden, is ervoor gekozen hiervoor geen bijdrage te vragen van de gemeente. De kosten worden betaald met bijdragen door de particulier, de provincie en in sommige gevallen Natuurrijk Limburg. De aangeboden steenuilkast kost normaal ongeveer € 150,-. De kosten voor de particulier bedragen door deze regeling tussen de € 50 en € 72,-.

4.5. Klachtenafhandeling vleermuizen en steenmarters

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de afhandeling van klachten die betrekking hebben op beschermde dieren maar het ontbreekt hen vaak aan de mogelijkheden om dit te doen. Sinds 1999 coördineert IKL een netwerk van vrijwilligers waarin ook de Limburgse gemeenten een rol spelen. Doel is om klachten die betrekking hebben op vleermuizen en steenmarters goed door te verwijzen zodat voor een snelle en vakkundige afhandeling gezorgd kan worden. Het is de bedoeling om deze samenwerking in 2019 voort te zetten.

Gemeentelijke meldpunten kunnen voor vleermuisklachten een door IKL ingesteld netwerk van lokale vrijwilligers inschakelen die de klacht bij de melder thuis afhandelen.

Hoewel de gemeente verantwoordelijk blijft voor de afhandeling van steenmarterklachten draagt IKL financieel en qua doorverwijzing bij aan de praktische afhandeling van klachten door het bedrijf BDL / Bestra. Met dit particulier bedrijf zijn afspraken gemaakt waarbij naast een eigen bijdrage van de melder, de stichting IKL een deel van de onkosten dekt.

Planning

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec

Kosten

Totale kosten: € 645,-

Gemeentelijke bijdrage: € 0,-

5. Cultuurhistorie

Het Limburgse landschap laat zich lezen als een boek. Een boek vol plaatjes en verhalen. Verhalen, zinnen, woorden, gevlochten tussen leestekens. Die leestekens zijn de kleine landschapselementen. De details die bepalen hoe 'het boek' wordt gewaardeerd en hoe het landschap beleefd wordt. Juist die kleine elementen zoals een markante boom, het eenzame wegkruis, de bloeiende boomgaard, de schaduwrijke holle weg, de geheimzinnige donkere opening van mergelgrotten in een grazige helling, zorgen ervoor dat het landschap wordt herkend als het eigen landschap. Ze dragen bij aan onze identiteit.

Het landschap, onze zichtbare omgeving is een afspiegeling van ons natuurlijk en cultureel erfgoed. Ons landschap is het verhaal van eeuwenlange menselijk activiteit, eeuwen van wonen en werken in en met het landschap. De leestekens zijn nog overal zichtbaar en samen vormen zij het verhaal van een streek. IKL zet zich in voor het behoud van dit cultuurhistorisch erfgoed en laat mensen de verhalen van het landschap kennen.

5.1. Kalkovens gemeente Voerendaal

Gemeente Voerendaal gelegen in het Land Van Kalk kenmerkt zich door een veelvoud cultuurhistorische kalkovens. Het Land van Kalk is een uniek en fantastisch gebied om te verkennen. Miljoenen jaren geleden was op de plek waar nu het Land van Kalk ligt, een oerzee. Skeletten van zeedieren zakten naar de bodem en hoopten zich op. Onder invloed van tijd, druk en temperatuur ontstond klakgesteente, Kunradersteen. Deze Kunradersteen werd in kalkovens in de gemeente Voerendaal gebrand, waarbij ongebluste kalk ontstaat. Deze kalk leverde omwonende materiaal om te metselen en het land te ontzuren. Gezien de hoge cultuurhistorische waarde van deze kalkovens wordt een Groenbeheersplan opgesteld, dit om de kalkovens te beschermen tegen verval.

Planning

Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec

16

Kosten

Totale kosten: € 4.000

Financiering vanuit gemeente budget: € 4.000

6. Financiering

Onder voorwaarde van het verkrijgen van de benodigde cofinanciering ziet de totale begroting van concept programma 2020 er als volgt uit.

Totale omvang programma:	€ 61.504
Aanvullende financiering van IKL:	€ 34.229
Bijdrage gemeente:	€ 27.275
Rest gemeentebudget:	€ 0,-

6.1. Cofinanciering

De cofinanciering kan per projectonderdeel verschillen en is altijd maatwerk.

Onze belangrijkste co-financier is de Provincie Limburg. De provincie stelt ons budgetten beschikbaar voor diverse activiteiten. Wij zetten deze middelen ook in als medefinanciering van dit gemeentelijke jaarprogramma, op voorwaarde dat we voldoende medefinanciering vanuit andere partijen organiseren (gemeenten, eigenaren, etc.).

Naast provinciale middelen maken we ook gebruik van bestaande subsidieregelingen en fondsen voor natuur, landschap en erfgoed. Dit betreffen onder meer Europese bijdragen via POP (plattelandsontwikkeling) en Interreg (grensoverschrijdende samenwerking) en bijdragen vanuit private fondsen en financiers.

We ontvangen jaarlijks een vaste bijdrage van de Nationale Postcode Loterij. Daarnaast benutten we financieringskansen uit andere beleidsvelden. Het landschap is ten slotte integraal; het financieringsspectrum zou dat eveneens moeten zijn.

17

Meer dan voorheen doen we ook een beroep op de eigenaar of initiatiefnemers zelf. Een goed project zal ook hen iets waard moeten zijn. Bijkomend voordeel is dat lokale mensen vaak dicht bij lokale partijen staan (b.v. bedrijfsleven) waar mogelijk een financiële bijdrage georganiseerd kan worden. Daarnaast kunnen ze een beroep doen op fondsen waar IKL of de gemeente geen gebruik van kunnen maken. We verwachten van de eigenaren en/of initiatiefnemers dan ook een financiële bijdrage en/of inspanning in natura die mogelijk als cofinanciering ingezet kan worden.

6.2. Budget gemeente Voerendaal

De gemeente Voerendaal beschikt over een werkbudget voor Natuur en Landschap van € 20.000,=. Als het totale IKL Jaarprogramma 2020 wordt uitgevoerd, wordt van de gemeente Voerendaal een financiële bijdrage van € 27.275,= verwacht. De uitvoering van een aantal projecten is nog onzeker en daarmee staat de totale gemeentelijke uitgave voor 2020 nog niet vast.

Bestuurlijk is vastgelegd, dat de projecten uit het IKL Jaarprogramma 2020 uit het werkbudget voor Natuur en Landschap 2020 zullen worden bekostigd. Zodra deze middelen zijn uitgeput, zal een nieuwe bestuurlijke afweging moeten plaatsvinden over mogelijke voortgang van het IKL Jaarprogramma 2020.